

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana– V. Burduh
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, L. Pruteanu și Iu. Cotruță

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
judecători

Tatiana Vieru
Iuliana Oprea, Maria Ghervas
Mariana Pitic și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni, prin intermediul avocatului Tihon Vasile,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni împotriva societății cu răspundere limitată „Superbeton” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, prin care s-a respins cererea de apel depusă de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 21 septembrie 2017, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă :

La 09 iunie 2017 prin trimitere poștală compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Superbeton” cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a indicat că la 23 aprilie 2014 în urma neglijenței lucrătorilor de pe șantierul de construcție din str. Lvov, 66, mun. Chișinău, executată de societatea cu răspundere limitată „Superbeton”, a fost stropit cu beton și pietriș automobilul de model Renault Captur, cu numerele de înmatriculare XXXX, posedat de Șeptelici Cristina, iar în urma acestui incident mijlocul de transport a fost deteriorat.

Potrivit informației furnizate de Inspekția de Stat în Construcții din 22 mai 2014 și 04 iunie 2014, în urma controlului de stat al calității în construcții, la șantierul unde s-a produs accidentul au fost depistate încălcări ale prevederilor legislației și normativelor tehnice în construcții, astfel încât dirigintelui de șantier Caraghenov Dumitru și responsabilului tehnic Buzu Andrei le-a fost înmănată prescripția nr. 0000810 din 20 mai 2014 cu înlăturarea neconformităților depistate.

Potrivit devizului de calcul al sumei despăgubirii întocmit în baza procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. 140987C1 din 23 aprilie 2014 și listei prețurilor societății pe acțiuni „DAAC Hermes”, suma despăgubirii constituie suma de 25 033 lei.

Posesorul autovehiculului de model Renault Captul cu număr de înmatriculare XXXX deținea contract de asigurare facultativă CASCO, considerent din care acestuia la 10 iunie 2014 i-a fost achitată despăgubirea de asigurare în sumă de 25 033 lei.

La 20 noiembrie 2014 și 08 octombrie 2015 a expediat pârâtului reclamații, prin care a solicitat achitarea benevolă a prejudiciului cauzat, fiindu-i acordat termen de 10 zile, însă în termenul acordat pârâtul nu s-a conformat cerințelor reclamantului.

Având în vedere că cererea prealabilă a fost recepționată de pârât la 12 octombrie 2015, dobânda de întârziere urmează a fi calculată începând cu 22 octombrie 2015, care până la data de 10 iunie 2016 constituie suma de 7 317,52 lei.

Compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni cere încasarea de la societatea cu răspundere limitată „Superbeton” a despăgubirii de asigurare în mărime de 25 033 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 7 317,52 lei, compensarea taxei de stat în mărime de 970 lei și cheltuielilor de asistență juridică (f.d. 4-6).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 21 septembrie 2017 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni (f.d. 48, 50-52).

La 27 septembrie 2017 prin intermediul factorului poștal compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 21 septembrie 2017 (f.d. 54), iar reprezentantul Vitalie Tihon, împuternicit prin procurile din 01 aprilie 2015 și 26 septembrie 2016 să reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 8, 9), a depus apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 63-64).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 28 noiembrie 2017 a respins apelul declarat de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 21 septembrie 2017 (f.d. 75-80).

La 26 februarie 2018 avocatul Tihon Vitalie, împuternicit prin mandatul din 26 februarie 2018 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 90), a depus în interesele companiei internaționale de asigurări „Asito” societate pe acțiuni recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs avocatul Tihon Vitalie a indicat că la 23 aprilie 2014 în urma executării neglijente a lucrărilor de construcție de pe șantierul de construcții din mun. Chișinău, str. Lvov, 66 a fost stropit cu beton, pietriș autovehiculul de model Renault Captur, cu numerele de înmatriculare XXXX.

Compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a prezentat probe care confirmă incontestabil că accidentul s-a produs în urma desfășurării neglijente a lucrărilor de construcții de către societatea cu răspundere limitată „Superbeton”.

Instanțele de judecată eronat au concluzionat că societatea cu răspundere limitată „Superbeton” nu este posesor al izvorului de pericol sporit doar în baza declarațiilor, or, conform regulilor probațiunii poate fi demonstrat doar un fapt pozitiv și este imposibil de a demonstra un fapt negativ.

Consideră că compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a demonstrat faptele pozitive necesare și suficiente pentru admiterea acțiunii, care sunt demonstrate prin răspunsurile oficiale expediate de autoritatea competentă în supravegherea efectuării construcțiilor.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii

obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 16 martie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

Prin referința depusă la 23 aprilie 2018 societatea cu răspundere limitată „Superbeton” a solicitat declararea recursului inadmisibil.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni, prin intermediul avocatului Tihon Vasile în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de societatea cu răspundere limitată „Superbeton”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, însă neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele motive.

Cu referire la încadrarea companiei internaționale de asigurări „Asito” societate pe acțiuni în termenul de declarare a recursului, Colegiul consideră necesar să releve următoarele.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 18 decembrie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 28 noiembrie 2017, și având în vedere că la materialele pricinii lipsesc probe care să confirme recepționarea copiei deciziei instanței de apel, instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat la 26 februarie 2018 de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni, prin intermediul avocatului Tihon Vasile ca fiind depus în interiorul termenului de 2 luni.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele pricinii rezultă că compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni și societatea cu răspundere limitată „Inteliscon” au semnat polița de asigurare în privința autovehiculului Renault Captur, cu numerele de înmatriculare XXXX pentru perioada de la 16 noiembrie 2013 – 15 noiembrie 2014 (f.d. 12).

Conform declarațiile reclamantului/recurentului, la 23 aprilie 2014, autovehiculul Renault Captur, cu numerele de înmatriculare XXXX a fost deteriorat în urma neglijenței lucrătorilor de pe șantierul de construcții din str-la Lvov, 66, mun. Chișinău, prin stropirea acestuia cu beton și pietriș.

La volanul mijlocului de transport asigurat se afla Șeptelici Cristina, în baza foii de parcurs pentru autoturisme, prin care a fost investită cu dreptul de a conduce mijlocul de transport în perioada 01 – 30 aprilie 2014 (f.d. 11 verso).

Actele pricinii mai atestă că la 12 mai 2014 compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a întocmit procesul-verbal de constatare a pagubelor

pricinuite autovehiculului de model Renault Captur, cu numerele de înmatriculare XXXX (f.d. 16), iar societatea pe acțiuni „Daac Hermers” a întocmit devizul de calcul al despăgubirii pentru mijlocul de transport avariat în sumă de 25 033 lei (f.d. 17).

Se mai constată că potrivit ordonanței de plată din 25 aprilie 2014, compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a adoptat decizia de plată a despăgubirii în mărime de 25 033 lei beneficiarului societatea cu răspundere limitată „Inteliscon”(f.d. 10).

Probatoriul anexat mai atestă că compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a înaintat societății cu răspundere limitată „Superbeton” reclamație, prin care a solicitat restituirea sumei despăgubirii de asigurare în mărime de 25 033 lei, achitată pentru daunele cauzate autovehiculului de model Renault Captur, cu numerele de înmatriculare XXXX (f.d. 22), care a fost recepționată de destinatar la 12 octombrie 2015 (f.d. 22, verso).

În lipsa unui răspuns din partea societății cu răspundere limitată „Superbeton” la somația înaintată, compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată solicitând încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare în mărime de 25 033 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 7 317,52 lei, compensarea taxei de stat în mărime de 970 lei și cheltuielilor de asistență juridică (f.d. 4-6).

Judecând pricina, prima instanță și instanța de apel au ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Fiind investită cu judecarea pricinii în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată au aplicat și interpretat corect prevederile legale și întemeiat au ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Din informația anexată la dosar, se atestă că societatea cu răspundere limitată „Superbeton” în perioada 01 septembrie 2013 – anul 2015 a demarat lucrările de construcții a blocului locativ din str-la Lvov, 66, mun. Chișinău, în baza autorizației de construire din 21 august 2013 și certificatului de urbanism din 26 aprilie 2013, fiind desemnat diriginte de șantier Caraghenov Dumitru și responsabil tehnic Buzu Andrei (f.d. 20).

Conform art. 1329 alin. (1) Codul civil, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Conform art. 1398 alin. (1) Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Din sensul acestei prevederi legale rezultă că răspunderea civilă delictuală, formă a răspunderii civile, este raportul juridic obligațional născut ca urmare a săvârșirii unui delict civil, prin care s-a adus atingere drepturilor și intereselor legitime ale unei persoane, în temeiul căruia se naște obligația de reparare integrală a prejudiciului injust cauzat victimei de către persoana care l-a cauzat. Fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acțiunii sau inacțiunii. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite.

Colegiul reține că în sfera litigiilor cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare, dovada vinovăției poate fi confirmată prin decizia agentului constatator, sentință sau hotărâre judecătorească care au devenit definitive și executorii.

În prezentul litigiu compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni mizează pe vinovăția societății cu răspundere limitată „Superbeton” în cauzarea prejudiciului autovehiculului asigurat, punând la bază răspunsurile Inspecției de Stat în Construcții.

Prin adresa din 04 iunie 2014 Inspecția de Stat în Construcții a comunicat companiei internaționale de asigurări „Asito” societate pe acțiuni, în privința demersului cu privire la stabilirea vinovăției persoanei responsabile de incidentul produs pe str. Brîncuși, 110, mun. Chișinău, în care autovehiculul de model Renault Captur, cu numerele de înmatriculare XXXX și Cristina Șeptelici au fost stropiți cu beton dintr-o coloană de pe șantierul de construcții din str-la Lvov, mun. Chișinău, că Inspecția a efectuat controlul obiectului din adresa menționată, unde au fost depistate încălcări ale prevederilor legislației și normativelor tehnice în construcții, astfel Dirigintelui de șantier și responsabilului tehnic le-a fost înmănată prescripția din 20 mai 2014 cu înlăturarea neconformităților depistate și informarea Inspecției până la 27 mai 2014. Potrivit scrisorii de informare din 26 mai 2014, neconformitățile depistate au fost înlăturate (f.d. 24).

Aceleași circumstanțe sunt expuse și în răspunsul Inspecției de Stat în Construcții din 22 mai 2014, în care se comunică că societatea cu răspundere limitată „Superbeton” a demarat lucrările de construcție în baza autorizației de construcție din 21 august 2013 eliberată de Primăria mun. Chișinău. La momentul verificării obiectivului s-a depistat că lucrările de construire se execută cu încălcarea normativelor în construcție, deoarece nu sunt întreprinse măsuri de protecție la executarea lucrărilor de betonare și căile de acces nu corespund normelor. Prin prescripția din 20 mai 2014 a obligat Dirigințele de șantier al societății cu răspundere limitată „Superbeton” – Dumitru Caraghenov și responsabilul tehnic Andrei Buzu să înlătore neconformitățile depistate până la 27 mai 2014 (f.d. 24 verso).

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Codul civil, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În opinia instanței de recurs, instanțele de judecată întemeiat au constatat că aceste adrese ale Inspecției de Stat în Construcții nu constituie probe concludente și pertinente care să confirme cu certitudine vinovăția societății cu răspundere limitată „Superbeton” în cauzarea prejudiciului cauzat autovehiculului de model Renault Captur, cu numerele de înmatriculare XXXX.

Or, până la 21 septembrie 2017, ca urmare a abrogării art. 416 Codul contravențional în baza Legii nr. 185 din 21 septembrie 2017, în vigoare de la 27 octombrie 2017, respectiv la data producerii incidentului în litigiu 23 aprilie 2014, Inspecția de Stat în Construcții, avea competența de a constata contravențiile prevăzute de art. 177 Codul contravențional cu privire la încălcarea legislației și documentelor normative în construcții.

Prin urmare, răspunsurile Inspecției de Stat în Construcții nu pot înlocui/substitui decizia/hotărârea organului competent de examinare și recunoaștere a persoanei vinovate de comiterea contravenției/infracțiunii în rezultatul căreia ar fi fost cauzate prejudicii materiale.

Or, prescripția emisă la 20 mai 2014 de Inspecția de Stat în construcții, prin care s-a obligat Dirigințele de șantier al societății cu răspundere limitată „Superbeton” –

Dumitru Caraghenov și responsabilul tehnic Andrei Buzu să înlăture neconformitățile depistate, nu confirmă cu certitudine vinovăția acestora în cauzarea prejudiciului cauzat autovehiculului de model Renault Captur, cu numerele de înmatriculare XXXX.

Instanța de recurs conchide că pentru angajarea răspunderii delictuale urmează a se stabili legătura cauzală dintre fapta ilicită și prejudiciul cauzat, însă în speță nu au fost întrunite condițiile necesare tragerii societății cu răspundere limitată „Superbeton” la răspundere delictuală în condițiile stabilite de art. 1398 Codul civil.

În susținerea poziției recurentul/reclamant a prezentat și copia procesului-verbal de cercetare la fața locului din 23 aprilie 2014, conținutul căreia nu poate fi deslușit de instanța de recurs, fapt ce denotă că instanțele de judecată întemeiat au apreciat această probă ca fiind inadmisibilă.

În circumstanțele relatate, instanțele de judecată întemeiat au constatat că nu s-a probat că societatea cu răspundere limitată „Superbeton” este vinovată de producerea prejudiciului autovehiculului în litigiu și că compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni nu este în drept de a înainta împotriva acesteia acțiune în ordine de regres cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a dobânzii de întârziere.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 și hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 21 septembrie 2017 sunt legale, iar argumentele invocate în cererea de recurs poartă caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni, prin intermediul avocatului Tihon Vasile.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 și hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 21 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni împotriva societății cu răspundere limitată „Superbeton” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Iuliana Oprea

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Luiza Gafton